

РЕЦЕНЗИЈА**НА РАКОПИСОТ „ХИРУРШКА ПРОПЕДЕВТИКА“ ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р
АНДРЕЈА АРСОВСКИ, ДОЦ. Д-Р КОНСТАНТИН МИТЕВ, ДОЦ. Д-Р АЛЕКСАНДАР
МИТЕВСКИ, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ
ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.2002-247/27 од 234-тата редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки одржана на 3.12.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

1. академик Живко Попов, член на МАНУ, вработен во Клиниката „Жан Митрев“ во Скопје,
 2. проф. д-р Ацо Димов, редовен професор, Медицински факултет при УКИМ,
 3. проф. д-р Игор Кафтанчиев, редовен професор, Медицински факултет при УКИМ.
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **ХИРУРШКА ПРОПЕДЕВТИКА** од проф. д-р Андреја Арсовски, доц. д-р Константин Митев и доц. д-р Александар Митевски, наменет за студентите од прв циклус на студии при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ**Општи податоци за ракописот:**

Наслов на учебникот : „Хируршка пропедевтика“ – учебник.

Наслов на предметот: Клиничко испитување 2, со неделен фонд на часови 2+2+1, предвиден за шести семестар, трета година, според студиската програма за Општа медицина на Факултетот за медицински науки кој носи 5 кредита.

Приложениот ракопис за рецензија е во согласност со Наставната програма и ја опфаќа наставната материја предвидена за студиската програма за која е наменет.

Податоци за обемот на ракописот

Ракописот е изложен во еден дел со 117 страници во В5 формат. Во склоп на текстот се вметнати слики и табели за поедноставно совладување на материјалот. Обемот и содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови предвидени за предметот и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

На Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, како и на другите универзитети на кои има медицински студии, не е објавен ваков или сличен наслов. Затоа неспорен е придонесот на еден ваков вид на учебник за студентите кои во своите студиски програми го изучуваат предметот.

Краток опис на содржината

Ракописот обработува содржини кои се поставени во една наставна целина, при што се обработуваат одделни теми од клиничкото испитување на хируршкиот пациент кои се поделени во осум делови - поглавја.

Првиот дел насловен како Вовед го запознава студентот со основите на хирургијата и хируршката пропедевтика, ги опишува основните принципи на поставување на дијагноза и индикации за оперативно лекување. Секако, прави осврт на значењето на правилно земена медицинска анамнеза, ги опишува сите структурни делови на историјата на болеста и креирањето на медицинската историја. Во првиот дел се опишуваат и најчестите термини и постапки кои се користат во хирургијата и со кои студентите за прв пат ќе се сретнат.

Во вториот дел е направен осврт на клиничкото испитување на граден кош, дојка и тироидна жлезда. Прегледот на градниот кош започнува со детален опис на топографската анатомија, се задржува на анамезата, со осврт на симптомите и клиничкиот наод при преглед на градниот кош. На крај се претставени дополнителните рентгенолошки и ендоскопски иследувања специфични за болестите на градниот кош и белите дробови. Во овој дел се поместени деловте за дојката и тироидната жлезда.

Третиот дел е за клиничкото испитување на абдоменот. По топографскиот опис следува систематски пристап кон земањето на анамнестички податоци по оделни делови на дигестивниот тракт и абдоминалните органи. Понатаму е редоследот на типични симптоми при нормални и посебни патолошки состојби на абдоменот и опис на физикалниот преглед. На крај завршува со дополнителните иследувања од интерес на абдоминалната хирургија.

Во едно поглавје е сместен прегледот на урогениталниот систем со одредени карактеристики на прегледот кај мажи заради специфичните проблеми поврзани со гениталниот систем. Дадени се најчестите изрази кои се користат во урологијата и на крај е направен осврт на лабораториските и рендгенолошки иследувања.

Клиничко испитување во трауматологијата е петтиот дел. Во него се прави осврт на траумата на локомоторниот систем, се дефинираат најчестите промени при траума и се обработува пристапот кон пациентот. Образложени се најчестите дополнителни испитувања кои се користат. За подобра ориентација на студентите дадени се и неколку акроними за дијагноза и првичен третман на пациенти во трауматологијата.

Шестото поглавје е посветено на неврохирургијата. Претставени се најчестите симптоми кај пациентите од интерес во неврохирургијата, специфичностите на анамезата и физикалниот преглед. Направен е осврт и на современите дијагностички методи. Клиничкото испитување во васкуларната хирургија е претставено во седмото поглавје. Претставени се знаци и симптоми кои означуваат постоење на периферни васкуларни болести, како и прегледот и евалуацијата на пациентите.

Последното поглавје е наречено Дополнителни испитувања. Во овој дел е направен осврт на најчестите и најбазични испитувања кои се потребни за евалуација и дијагностика при преглед на еден пациент од интерес на хирургијата. Лабораториските иследувања се расчеленети до наједноставни примери и образложена е нивната примена и евалуација. Понатаму, во ова поглавје се претставени методите на медицинската визуелизација од најбазичните ултразвук и рентгенграфија, па сè до специфични контрастни методи и најсовремени рентгенграфски испитувања како магнетна резонанца и компјутеризирана томографија.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот претставува значајно дело во кое наставните целини се елаборирани системски и прегледно, на лесен и разбирлив јазик, што е основен предуслов студентите лесно да ја следат, восприемаат и да ја разберат суштината на клиничкото испитување на хируршките пациенти кое претставува темел за понатамошно надградување. Секако, таа е еднакво корисна и за веќе дипломираните студенти како прирачник во секојдневната работа.

Имајќи го во предвид изнесеното, како и намената на овој ракопис, со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го прифати ракописот „Хируршка пропедевтика“

– учебник од авторите проф. д-р Андреја Арсовски, доц. д-р Константин Митев и доц. д-р Александар Митевски за објавување.

Рецензенти,

академик Живко Попов
проф. д-р Ацо Димов
проф. д-р Игор Кафтанџиев